

Olaf J. Skjerbæk, P.G. Lindhardt: Vilhelm Munck
Dansk Biografisk Leksikon, 3. udg., Gyldendal 1979-84.

Vilhelm Munck

Vilhelm Munck, *Frederik Vilhelm Munck*, 19.1.1833-5.5.1913, præst. Født i Kbh. (Holmens), død i Hellerup, begravet sst. M. blev student 1850 fra Borgerdydskolen på Christianshavn og cand.teol. 1858; n.å. blev han adjunkt ved latinskolen i Flensborg og var 1862-64 kateket ved den frie danske menighed i Flensborg. Efter krigen blev han afsat af preusserne. 1865 blev han kateket ved Frelsers kirke på Christianshavn og 1868 præst ved straffeanstalten sst. 1875-1906 var han sognepræst til Herlufsholm M. er særlig kendt for sin interesse for sygekassesagen, idet han arbejdede for samvirken og sammenslutning mellem kasserne indbyrdes, herunder også for at lette medlemmer der flyttede, overgangen til andre kasser. 1887-1907 var han formand for de forenede sjællandske sygekasser og 1896-1906 redaktør af Sygekassetidende. – M.s virksomhed for sygekassesagen faldt i en tid hvor den frivillige sygeforsikring var i stærk udvikling i den jævne befolkning i by og på land. Flere officielle kommissioner arbejdede med planer om statsstøtte til sygekasser; 1888 kom det første lovforslag som efter behandling i rigsdagen 1891-92 blev til lov (12.4.1892). M. var til 1911 medlem af det ved loven skabte sygekassenævn; fra 1898 sad han i Diakonissestiftelsens bestyrelse. Hans stærke sociale interesse gav sig udslag i mange skrifter, og fx pegede han 1868 på at "pauperismen" i Kbh. havde fremkaldt "et stærkt og farligt proletariat" som, om ikke samfundet nu "i den yderste Tid" greb ind, kunne falde i armene på socialismen og gøre "alvorlige Spektakler". Hans analyse af de sociale forhold i hovedstaden gik i dybden og mange af hans forslag til sociale forbedringer, herunder resocialisering af de sociale tabere, blev siden gennemført – af det offentlige eller af Kbh.s Indre mission. Af hans skrifter bør nævnes: *Om de Fattiges Vilkaar paa Christianshavn*. 1867, *Om Fattigdommen i Kbh.*, 1868, *Om Sygekasser paa Landet*, 1884, *Lægerne og Sygekasserne*. 1910. Endvidere har han skrevet *David Livingstone. En Levnedsskildring I–II*. 1887, *John Howard, Fængslernes Reformator*, 1889 og *Vincent de Paul. Tidsbilleder fra Frankrig i det 17. Aarhundrede*, 1910.

En søn Frederik **Ferdinand M.**, 13.3.1861-6.1.1945, blev student 1879, cand.teol. 1886 og var 1890-1903 kapellan i Nakskov-Branderslev, derpå 1. res. kapellan ved Århus domk. til 1911, sognepræst i Ordrup til 1913 og endelig til 1931 provst for Sokkelund hrd. Stærkt optaget af ydre mission blev han medarbejder ved Nordisk Missions-Tidsskrift og dets eneredaktør 1911 efter Vilh. Sørensen. Efter sin afgang som provst virkede M. som præst ved sygehjemmet i Ordrup. R. 1918. DM. 1926.

Familie

Forældre: vinhandler, løjtnant i livjægerne Hans Frederik Brygmann M. (1805-35) og Christiane Frederikke Louise Tolstrup (1814-1910, gift 2. gang 1837 med vinhandler Frederik Vilhelm Raaschou, 1800-75). Gift 31.5.1860 i Tjæreby med Marie Ludomilie Charlotte Fabricius, født 30.4.1836 i Lindelse på Langeland, død 17.8.1914 i Hellerup, d. af forpagter på Basnæs, cand.phil. Ferdinand Erik Christian F. (1802-55) og Caroline Andersen (1812-91). – Far til Charlotte M. Og Johannes M.

Udnævnelser

R. 1894. DM. 1906.

Ikonografi

Mal. af Leis Schjelderup, 1909. Foto.

Bibliografi

Fængselspræsten. Pastor V. M.s optegn., 1922 (fot. optr. 1972) = Memoirer og breve XXXVI. – [C. Nielsen] i Sygekassetid. XVII, 1912-13 201-06. Tidsskr. for arbejderforsikr. IX, 1913-14 29-34. Henry Bruun: Den faglige arbejderbevægelses hist. indtil år 1900 I, 1938 (reprodg. 1977). P. G. Lindhardt i Den danske kirkes hist. VII, 1958 165f. – Levnedberetning i ordenskapitlet.